

T.C.
TİCARET BAKANLIĞI

Sayı : E-69602026-610 – 61564544
Konu : Soru Önergesi (7/38169)

17.02-2021

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 28.12.2020 tarihli ve 43452547-120.07-E.758357 sayılı yazınız.

İlgide kayıtlı yazıları ekinde yer alan, Ankara Milletvekili Sayın Nevin TAŞLIÇAY tarafından verilen 7/38169 sayılı yazılı soru önergesinin cevabı hazırlanarak ekte sunulmuştur.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Ruhsar PEKCAN
Bakan

Ek : Soru Önergesi Cevabı (3 sayfa)

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu:

<https://www.turkiye.gov.tr/ticaret-bakanligi-ebys>

Adres: Dumlupınar Bulvarı No:151 Eskişehir Yolu 9.km 06800
Çankaya/ANKARA
Telefon No: 03124491438 Faks No: 03124491341
e-Posta: yigitse@ticaret.gov.tr
İnternet Adresi: www.ticaret.gov.tr
KEP Adresi:

Ayrıntılı bilgi için:
SEHER ÖZTÜRK
V.H.K.İ.
Telefon No: 03124491438

T.C.
TİCARET BAKANLIĞI

Ankara Milletvekili Sayın Dr. Nevin TAŞLIÇAY'a ait 7/38169 Sayılı Yazılı Soru Önergesine İlişkin Cevaplar:

Bakanlığımız görev ve yetki alanına giren hususlar itibarıyla, önergenize ilişkin cevaplarımıza aşağıda yer verilmiştir:

1-8) Bakanlığımız bünyesinde kadın kooperatifleri de dâhil olmak üzere kadın girişimcilerimize; ihracat desteklerini daha iyi anlatmak, onların bu desteklerimizden daha fazla yararlanmalarını sağlamak, rekabet avantajı sağlayabilecekleri sektörleri tespit etmek, maddi desteklerin yanı sıra ihtiyaç duyacakları teknik destek unsurlarını belirlemek ve girişimcilerimizin teknik destek ihtiyaçlarını gidermek ve böylelikle uluslararası rekabetçiliklerini ve e-ihracattan aldıkları payı artırmak amacıyla çeşitli projeler yürütülmektedir.

Bu kapsamda, Bakanlığımızca ihracat potansiyeli taşıyan kadın ve genç girişimcilerimizin bilgi, deneyim ve network ihtiyaçlarının giderilmesine destek olmak amacıyla "Kadın ve Genç Girişimci İhracatçı Yetiştirme Programı-Export Akademi" hayata geçirilmiştir.

Program toplantıları, katılımcılara muhtemel bir Covid-19 bulaşma riskini engellemek amacıyla 2020 Nisan ayında elektronik ortama taşınmış, tüm KOBİ'lerin ve ihracatçılarımızın erişimine açılmıştır. İstanbul, İzmir, Bursa, Tekirdağ ve Eskişehir'de çeşitli eğitimler düzenlenmiş olup şu ana kadar 15 Export Akademi Programına 4.000' in üzerinde girişimci katılım sağlamıştır.

Aynı zamanda, Export Akademi Projesi, Birleşmiş Milletler ve Dünya Ticaret Örgütü tarafından oluşturulan Uluslararası Ticaret Merkezi'nin (ITC) SheTrades Outlook platformu tarafından "mükemmel" olarak nitelendirilerek iyi uygulama örnekleri arasına alınmış olup söz konusu Proje ile Türkiye; 2021 yılında gerçekleştirilmesi öngörülen DTÖ 12'nci Bakanlar Konferansı'nda sunulacak olan raporda Buenos Aires Deklarasyonu'nu en iyi uygulayan ülkelerden biri olarak yer almış ve mezkûr Deklarasyonun diğer imzacı ülkelerine örnek teşkil etmiştir.

Diğer bir Proje olan "Kadın Girişimci Fiziki Network" projesi ile ulusal düzeyde tüm kadın girişimcilerimize ulaşılması, ihtiyaç duydukları networklerin oluşturulması ve gerekli bilgilendirmelerin yapılabilmesi amaçlanmaktadır.

Proje pandeminin ardından 2020 yılı Mayıs ayında elektronik ortama taşınmış ve "Kadın Girişimci Online Networkü" olarak güncellenmiştir. Proje kapsamında 2019-2020 yıllarında toplam 16 fiziki toplantı (Ankara, İstanbul, Bursa, İzmir, Manisa, Adana, Mersin, Hatay, Tekirdağ, Kırklareli, Edirne, Burdur, Isparta, Ordu, Giresun ve Samsun), 29 online toplantı (Hakkari, Kayseri, Gaziantep, Çanakkale, Sivas, Aydın, Amasya, Afyon, Kastamonu, Uşak, Denizli, Antalya, Yalova, Kocaeli, Konya, Sakarya, Balıkesir, Tokat, Bilecik, Bolu, Kütahya, Malatya, Elazığ, Muğla, Zonguldak, Karabük, Osmaniye, İstanbul ve Düzce) gerçekleştirilmiş olup proje kapsamında söz konusu toplantılara 44 ilde 1.300'ün üzerinde kadın girişimci katılım sağlamıştır.

Ayrıca, Bakanlığımızca çalışmaları sürdürülen "Ulusal Kadın İhracatçı Network Platformu Projesi" ile ülkemizde ihracatın arttırılması vizyonuna ve kadın girişimcilerin ihracata yönelmelerine katkı sağlayacak şekilde, kolay ve güvenilir bir çevrede iş yapmalarını ve ihtiyaç duydukları şekilde network oluşturmalarını sağlamak amacıyla, web sitesi ve mobil

uygulamadan oluşan bir platform geliştirilmektedir. Bu Platform ile kadın girişimcilere ilişkin ulusal çapta istatistiki bilgilerin toplanması da sağlanabilecek olup Platformun yazılım çalışmaları devam etmektedir.

Diğer taraftan, 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 453'üncü maddesinin birinci fıkrasının (1) bendinde "Kooperatiflerin amaçlarını gerçekleştirmek için hazırlayacakları projeleri desteklemek ve teşvik etmek, teşvik ve desteklere yönelik düzenlemeler yapmak" hükmü ile 1163 Sayılı Kooperatifler Kanununun 86'ncı maddesinin beşinci fıkrasında "Kooperatifler mevzuatının uygulanmasında ve kooperatiflerle üst kuruluşlara yapılacak desteklemelerle ilgili kamu ve sosyal güvenlik fonları konusunda düzenleyici tasarruflarda bulunmak." hükmü çerçevesinde Kooperatiflerin Desteklenmesi Programı (KOOP-DES) çalışmaları yürütülmüştür.

Bu çerçevede, Kooperatifçilik Proje Destek Yönetmeliğinde bazı değişiklikler yapılarak 06.03.2020 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanmıştır. Yine, Yönetmelik çerçevesinde Programın işleyişine ilişkin usul ve esasların düzenlendiği KOOP-DES Uygulama ve Değerlendirme Kılavuzu yürürlüğe girmiştir.

KOOP-DES Programı ile kooperatif ve üst kuruluşlarının üretim ve istihdama katkısı olacak yatırım projelerinin desteklenmesi, faaliyetlerinde etkinlik ve verimliliğin sağlanması, teknoloji ve yeni üretim tekniklerinden yararlanmalarına katkıda bulunulması, rekabet güçlerinin artırılması ve bireysel tasarrufların uygun kooperatif girişimcilik modelleri ile ekonomiye kazandırılması hedeflenmiştir. Program kapsamında kooperatiflerin üretim ve istihdama katkısı olacak projelerine ilişkin olarak;

- Makine ve/veya ekipman ile ilgili mal alımlarına,
- Ortaklarının en az % 90'ını kadınların oluşturduğu kooperatiflerin işletecekleri yaşlı ve engelli bakım merkezleri ile çocuk kulüpleri, kreş ve gündüz bakımevlerinin demirbaş eşya niteliğindeki yatırım malı alımlarına,
- Ürettikleri ürünlerin tanıtımı ve pazarlanmasına ilişkin sergi ve fuar katılımlarına yönelik hizmet alımlarına,
- Projelerine ilişkin nitelikli personel istihdamlarına destek verilmesi öngörülmüştür.

Bu bağlamda, KOOP-DES kapsamında ilk uygulama olarak kadınların kooperatifleşmeye yönelik çabalarını desteklemek amacıyla ortaklarının çoğunluğu kadınlardan oluşan ve kadın emeğini değerlendirme amacı güden kooperatiflere finansman desteği sağlanmasına karar verilmiştir.

Bu çerçevede, kuruluş, işleyiş ve denetim işlemlerine ait hizmetleri Bakanlığımızca yürütülen, ilgili mevzuattan kaynaklanan yükümlülüklerini yerine getirmiş olan, aynı proje kapsamında başka bir kamusal destekten yararlanmayan, ortaklarının çoğunluğunu kadınların oluşturduğu ve kadın emeğini değerlendirme amacı güden kooperatif ve üst kuruluşlarının; faaliyet konularına uygun, üretim ve istihdama katkı sağlayacak ve sürdürülebilir nitelikteki KOOP-DES başvuruları Bakanlıkça açıklanan çağrı dönemlerinde tüm illerde alınmaktadır.

Program kapsamında 01.11.2020-31.12.2020 tarihleri arasında, İl Proje Yürütme Birimlerince kontrol edilerek İl Proje Komisyonlarından geçmiş 41 ilde faaliyet gösteren 139 kooperatifin toplam proje bedeli 18.970.074,37 TL olan 149 projesine 14.279.302,32 TL tutarında hibe desteği verilmesi Bakanlığımızca uygun görülmüştür.

Aynı zamanda, kadın kooperatiflerinin güçlendirilmesi hedefi doğrultusunda Ülkemiz genelinde kadın kooperatiflerinin kapasitelerinin geliştirilmesi, sayılarının görünürlüklerinin artırılması daha fazla kadının teşvik edilmesi amacıyla Bakanlığımız, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ile Tarım ve Orman Bakanlığınca "Kadın Kooperatiflerinin Güçlendirilmesi İşbirliği Protokolü" imzalanmıştır. Protokol kapsamında, Bakanlığımız ve adı

geçen Bakanlıklar kadın kooperatifleri ve kadın girişimcilere yönelik il düzeyinde ortak eğitim ve bilgilendirme faaliyetleri yürütmektedirler.

Öte yandan, “Kadın Kooperatiflerinin Güçlendirilmesi İşbirliği Protokolü” kapsamında, Bakanlıkların işbirliğinde söz konusu Protokolün yerelde uygulanabilirliğini sağlamak ve uygulayıcılara rehberlik etmek amacıyla Ticaret İl Müdürlükleri için "Kadın Kooperatiflerinin Güçlendirilmesi İşbirliği Protokolü Uygulama Esasları" hazırlanmıştır. Bakanlığımız Uygulama Esaslarını 25.04.2019 tarihli yazı ile 81 Ticaret İl Müdürlüğümüze göndermiş olup anılan tarihten bu yana il düzeyinde düzenlenen ortak çalışmalar Bakanlığımızca periyodik olarak takip edilmektedir.

Ayrıca, kooperatifçilik stratejisini desteklemek ve kooperatiflerin faaliyet gösterdiği sektörlerde karşılaştıkları sorunları tespit edip değerlendirerek bu sorunlara ilgili tarafların da katılımlarıyla etkin çözüm önerileri getirmek amacıyla çalışmalar yapılmaktadır. Yapılan çalışmalar doğrultusunda, önümüzdeki dönemde kadın kooperatiflerinin bölgelerine sundukları katkıların daha etkin bir şekilde ele alınabileceği düşünülmektedir.

Diğer taraftan, kooperatifçilik alanında kadınlara yönelik kalıcı faydalar sağlamak amacıyla tüm ülke çapında faaliyetler yapılmakta, “Kadınlara Yönelik Kooperatifçilik Eğitimleri” düzenlenmektedir. Kaymakamlıklar, Belediyeler, Meslek Kuruluşları, Üniversiteler, STK’lar ve kadın girişimcilerden gelen talepler doğrultusunda kadınlara yönelik eğitim, bilgilendirme faaliyetleri düzenlemekte ve faydalı olabilecek programlara katılım sağlanmaktadır. Eğitimlerin içeriği değişken olmakla birlikte, kooperatifçiliğe yönelik bilinçlendirme ve farkındalık oluşturma, genel kooperatifçilik, girişimcilik, pazarlama gibi konularda eğitim ve bilgilendirme çalışmaları yürütülmektedir. Eğitimler Bakanlığımız uzmanlarınca “Kadın Kooperatifçilik Hareketi”, “Mevzuat”, “Pazarlama ve E-Ticaret”, “Nasıl İhracatçı Olunur? Başlıklı oturumları içermektedir. Böylece, mevcut kadın kooperatiflerinin kurumsal kapasitelerinin artırılmasına katkı sağlanmış olmakla birlikte, kooperatif kurma amacı ve potansiyeli bulunan kadınlara da rehberlik edilmektedir. Bu kapsamda, 2020 yılı içerisinde Bakanlığımızca gerçekleştirilen etkinliklerde kadın kooperatif ortakları ve potansiyel kadın girişimcileri içine alan yaklaşık 2800 kadına eğitim verilmiştir.

Ayrıca, 31 Ocak 2021 tarihi itibarıyla 73 farklı ilde toplam 461 adet kadın kooperatifi bulunmakta olup söz konusu kooperatiflerin toplam ortak sayısı 4.924’tür.